

Sygn. akt **IC 346/11**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 września 2013 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Alicja Zych

Protokolant: st. sekr. sąd. Jolanta Lisiowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 sierpnia 2013 r. w Ł.

sprawy z powództwa: B. B.

przeciwko: (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą
w Ł.

o zadośćuczynienie, rentę, ustalenie

I. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. zadośćuczynienie w kwocie 85.000,00 zł (osiemdziesiąt pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 3 września 2013 roku do dnia zapłaty;

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. kwotę 1.015,20zł (tysiąc piętnaście złotych dwadzieścia groszy) tytułem skapitalizowanej renty z racji zwiększonych potrzeb za okres od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku;

III. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. kwotę 120 (sto dwadzieścia złotych) tytułem renty z racji zwiększonych potrzeb płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności każdej z rat, począwszy od dnia 1 stycznia 2012 roku;

IV. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. tytułem skapitalizowanej renty z racji częściowej utraty zdolności do pracy kwotę 6.224,82zł (sześć tysięcy dwieście dwadzieścia cztery złote osiemdziesiąt dwa grosze) za okres od dnia 13 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku i kwotę 8.789,76zł (osiem tysięcy siedemset osiemdziesiąt dziewięć złotych siedemdziesiąt sześć groszy) za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku;

V. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. kwotę 320 (trzysta dwadzieścia) tytułem renty z racji częściowej utraty zdolności do pracy, płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności każdej z rat, począwszy od dnia 1 maja 2013 roku;

VI. ustala na przyszłość odpowiedzialność pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. za skutki wypadku jakiemu uległa powódka w dniu 18 czerwca 2008 roku

VII. oddala powództwo w pozostałej części;

VIII. zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. kwotę 3617 zł. (trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IX. nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Lublinie kwotę 9 835,62 zł (dziewięć tysięcy osiemset trzydzieści pięć złotych sześćdziesiąt dwa grosze) tytułem zwrotu części kosztów sądowych, od ponoszenia których powódka była zwolniona;

Sygn. akt I C 346/11

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 21 kwietnia 2011 roku (data stempla pocztowego k. 50) powódka B. B. wniosła o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. łącznie kwoty 96.840,00zł, w tym kwoty:

- 75.000,00zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 czerwca 2008 roku do dnia zapłaty;
- 1.820,00zł miesięcznie tytułem renty poczynając od dnia 1 lipca 2010 roku, płatnej do dnia 5-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia zapłaty.

Ponadto powódka wniosła o ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku, które mogą ujawnić się u powódki w przyszłości oraz o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu żądania wskazano, że w wyniku wypadku komunikacyjnego z dnia 18 czerwca 2008 roku, za który wyłączną winę ponosi kierowca autobusu marki I., którego pojazd, którym kierował ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w pozwanym Towarzystwie, powódka doznała szkody majątkowej i niemajątkowej. Łącznie, w postępowaniu likwidacyjnym pozwane towarzystwo ubezpieczeń wypłaciło powódce kwotę 65.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę.

W ocenie strony powodowej otrzymana kwota zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie jest adekwatna do rozmiaru doznanej krzywdy, stopnia natężenia cierpień fizycznych i psychicznych, ich długotrwałości, nasilenia bólu, poniesionego uszczerbku na zdrowiu. Odnosząc się z kolei do żądania

w zakresie renty wyrównawczej strona powodowa wskazała,

iż w postępowaniu likwidacyjnym pozwane towarzystwo ubezpieczeń wypłaciło powódce z tego tytułu kwotę 2.520,00zł (6 x 420,00zł). W niniejszym postępowaniu dochodzi dopłaty kwoty 75.000,00zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz kwoty 1.820,00zł miesięcznie tytułem renty wyrównawczej (pozew wraz z uzasadnieniem k. 2-9).

W odpowiedzi na pozew (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w Ł. nie uznała powództwa i wniosła

o jego oddalenie w całości. W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwane towarzystwo ubezpieczeń wskazało, że nie kwestionuje okoliczności wypadku

z dnia 18 czerwca 2008 roku ani swojej odpowiedzialności za sprawcę, co do zasady. Wskazało, że powódka niewątpliwie doznała w wypadku urazów, które skutkowały po jej stronie szeregiem cierpień i koniecznością poddania się leczeniu, a także rehabilitacji, jednakże przyznana B. B. kwota 65.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia nie może być uznana za symboliczną

i zdaniem pozwanego właściwie realizuje cele regulacji z art. 445 § 1 k.c., zaś żądanie powódki jest nadmierne. Jednocześnie pozwany zakwestionował żądanie powódki w zakresie zasądzenia renty, zarówno co do zasady jak i wysokości (odpowiedź na pozew k. 77-83).

W piśmie procesowym z dnia 14 grudnia 2011 roku (pismo, k. 248) pełnomocnik powódki sprecyzował powództwo i wniosł

o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki kwoty:

- 75.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 19 czerwca 2008 roku do dnia zapłaty;
- 411,15 zł miesięcznie tytułem renty z racji zwiększonych potrzeb, poczynając od dnia 1 lipca 2010 roku, płatnej do dnia 5-go dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat - jako podstawę prawną wskazano przepis art. 444§1 kc;
- 1.273,55 zł miesięcznie tytułem renty z tytułu utraty częściowej zdolności do pracy i zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość, o której mowa w art. 444§2kc, płatnej od dnia 13 października 2009 roku wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat
- ustalenia odpowiedzialności pozwanego na przyszłość (pismo procesowe k. 216-225).

We wniosku z dnia 14 grudnia 2011 roku powódka B. B. domagała się udzielenia zabezpieczenia skierowanemu przeciwko pozwanemu poprzez zasądzenie od pozwanego na jej rzecz kwoty 420,00zł tytułem tymczasowej renty, na którą składa się kwota 320,00zł miesięcznie z tytułu utraty częściowej zdolności do pracy zarobkowej i kwota 100,00zł miesięcznie

z tytułu zwiększonych potrzeb – płatnych w terminie do dnia 5-go każdego miesiąca poczynając od dnia 1 lipca 2011 roku (wniosek o zabezpieczenie

k. 243-247). Postanowieniem z dnia 13 stycznia 2012 roku, tut. Sąd zabezpieczył roszczenie powódki o rentę poprzez zobowiązanie (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. do zapłaty na rzecz powódki kwoty 290,00zł miesięcznie, płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca począwszy od lipca 2011 roku (postanowienie k. 268).

Po rozpoznaniu zażalenia pozwanego na powyższe postanowienie, Sąd Apelacyjny w Lublinie, postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2012 roku – oddalił zażalenie (postanowienie k. 306-308).

W piśmie procesowym z dnia 28 listopada 2012 roku (k. 372), pełnomocnik powódki rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki kwoty:

- 135.000,00zł tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 75.000,00zł od dnia 5 maja 2011 roku (data doręczenia pozwanemu odpisu pozwu) do dnia zapłaty i od kwoty 60.000,00zł od dnia rozszerzenia powództwa do dnia zapłaty;
- 411,15zł miesięcznie tytułem renty z racji zwiększonych potrzeb, poczynając od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku, płatnej do dnia 5-go dnia każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat;
- 505,00zł miesięcznie tytułem zwiększonych potrzeb, poczynając od dnia 1 stycznia 2012 roku, płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat;
- 884,31zł miesięcznie tytułem utraconej zdolności do pracy, poczynając od dnia 13 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku, płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat;
- 1.091,85zł miesięcznie tytułem utraconej zdolności do pracy, poczynając od dnia 1 grudnia 2012 roku, płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca wraz z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia płatności którejkolwiek z rat;

- ustalenie odpowiedzialności pozwanego za skutki wypadku, które mogą ujawnić się u powódki w przyszłości (pismo procesowe k. 372-388).

Po przeprowadzeniu rozprawy Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Do miesiąca czerwca 2008 roku B. B. (aktualnie lat 43), była osobą zdrową, sprawną (bezsporne, zeznania powódki k. 69v-71v, k. 446v, k. 575).

W dniu 18 czerwca 2008 powódka B. B. podróżowała jako pasażerka autobusem kursowym relacji C. - D., którego kierowcą był P. M.. W miejscowości O. gm. D., kierujący autobusem marki I. o numerze rej. (...) P. M. podczas wykonywania manewru skrętu w lewo na skrzyżowaniu nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu nadjeżdżającemu z naprzeciwka samochodowi ciężarowemu marki I. o numerze rej. (...) wraz z naczepą, którym kierował obywatel Czech A. H.. W wyniku zderzenia pojazdów śmierć na miejscu poniósł kierujący autobusem P. M. oraz pasażer M. S., zaś jedna z innych pasażerek B. B. doznała ciężkich obrażeń ciała w postaci:

- złamania miednicy;
- złamania nasady dalszej kości promieniowej lewej;
- rany tłuczonej głowy okolicy ciemieniowej po stronie prawej;
- rany wargi górnej i brody.

Prowadzone śledztwo w sprawie zaistniałego zdarzenia postanowieniem z dnia 10 września 2008 roku zostało umorzone wobec śmierci sprawcy (karta informacyjna k. 29, postanowienie k. 12).

Z miejsca wypadku powódka została przewieziona karetką pogotowia do (...) Publicznego Zespołu (...) w K. gdzie została przyjęta do Oddziału (...) Ogólnej i Urazowej z rozpoznaniem urazu wielonarządowego (karta informacyjna k. 27) gdzie przebywała do dnia 30 lipca 2008 roku (karta informacyjna k. 13, historia choroby k. 22-26, karta informacyjna k. 29-31).

W wykonanym u powódki badaniu tomografii komputerowej głowy z dnia 18 czerwca 2008 roku stwierdzono: struktury półkul mózgowych i mózdzku zmian morfologicznych nie wykazują, układ komorowy mózgu wąski o zaznaczonej asymetrii, miernie wyglądowne i zaciśnięte bruzdy płatów obu półkul mogące sugerować obrzęk, zwapnienie w splotach naczyńiówkowych rogów potylicznych komór bocznych mózgu i w szyszynce, kości pokrywy czaszki i podstawy czaszki bez wyraźnych zmian pourazowych, w okolicy skroniowo-ciemieniowej prawej w tkankach miękkich pokrywy czaszki krwiak o wymiarach 9,3cmx2,45 (wynik badania k. 24).

W trakcie hospitalizacji zastosowano u powódki leczenie chirurgiczne polegające na opracowaniu ran głowy i twarzy, założono opatrunek gipsowy na lewe przedramię oraz rehabilitację. W karcie informacyjnej leczenia szpitalnego rozpoznano złamanie miednicy, złamanie nasady dalszej kości promieniowej lewej, ranę tłuczoną głowy okolicy ciemieniowej po stronie prawej, ranę wargi górnej i brody. Zalecono kontrolę w poradni oraz chodzenie przy pomocy lasek łokciowych (karta informacyjna k. 29).

W okresie od dnia 5 do 16 września 2008 roku powódka była hospitalizowana w Oddziale O.-Urazowym z Chirurgią Kręgosłupa (...) Publicznego Wojewódzkiego Szpitala (...) w C.. W karcie informacyjnej z leczenia szpitalnego rozpoznano u powódki złamanie trzonów (...) -L2 zastarzałe oraz złamanie miednicy w trakcie leczenia. W zaleceniach odnotowano, iż wskazana jest stabilizacja kręgosłupa L2 (karta informacyjna k. 18).

W okresie od dnia 4 do 21 października 2008 roku powódka przebywała na leczeniu szpitalnym w Klinice (...) w L.. W wykonanym w dniu 6 października 2008 roku badaniu rezonansu magnetycznego kręgosłupa szyjnego stwierdzono u powódki złamanie trzony (...) wraz z dyskiem złamany trzon wpukła się do kanału kręgowego uciskając stożek końcowy, cechy spondylozy szyjnej-drobne zmiany zwyrodnieniowo – wytwórcze i odcinkowe spłylenie fizjologicznej lordozy szyjnej, wyrosła osteofitarne skierowane dokanałowo na poziomach C4-C5, C5-C6, C6-C7 wraz z widocznymi na tych poziomach centralnymi przepuklinami tarcz międzykręgowych powodujące łagodną stenozę kanału kręgowego C4-C7. W wykonanym u powódki w dniu 6 października 2008 roku badaniu rezonansu magnetycznego kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego stwierdzono klinowe złamanie trzonu L2 z uciskiem na koński ogon, kanał praktycznie zamknięty, widoczne przekrwienie w obrębie rozkawałkowanego trzonu (...). W dniu 14 października 2008 roku zastosowano leczenie operacyjne. W karcie informacyjnej z leczenia szpitalnego rozpoznano pourazowe złamanie kręgosłupa (...) (historia choroby k. 17, historia choroby k. 32-39).

W okresie od dnia 2 lutego 2009 roku do dnia 1 marca 2009 roku powódka przebywała w Szpitalu (...) w I. gdzie zastosowano leczenie usprawniające. W karcie informacyjnej z rehabilitacji szpitalnej rozpoznano wadliwie wygojone złamanie trzonów (...), L2 oraz zespół bólowy kręgosłupa piersiowo-lędźwiowego (karta informacyjna k. 40).

W wykonanym u powódki w dniu 10 sierpnia 2009 roku badaniu rezonansu magnetycznego stwierdzono pogłębienie krzywizn fizjologicznych z zagięciem na poziomach (...) i L2, trzony (...) i L2 o wyraźnie obniżonej wysokości – stan po złamaniu, pozostałe trzony kręgowe o prawidłowej wysokości oraz morfologii sygnału w obrazach T1, na poziomach (...), (...), L1 i L3 widoczne elementy stabilizujące, przestrzenie między kręgowe (...), (...), L1/L2 o obniżonej IS w obrazach T2-zależnych

i obniżonej wysokości, na poziomie (...) centralna protruzja tarczy międzykręgowej z kompresją przestrzeni płynowej worka oponowego, przekształcony trzon kręgu L1 tylną ścianą uwypukła się w kierunku światła kanału kręgowego, szczególnie jego krawędź tylną-górna i powoduje ucisk na przestrzeń płynową worka oponowego (wynik badania k. 203).

Następnie powódka kontynuowała leczenie w warunkach ambulatoryjnych w (...) Centrum (...) Sp.p. w C. (k. 230), (...) Zakładu (...) w C. (k. 323), (...) specjalisty chirurgii urazowej i ortopedycznej w C. (zaświadczenie- akta szkody). Powódka korzystała również z ćwiczeń usprawniających w Siłowni (...) w C. (k. 226-227).

W okresie od dnia 26 sierpnia do dnia 18 września 2010 roku powódka w ramach prewencji rentowej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przebywała na rehabilitacji leczniczej w I. gdzie zastosowano leczenie usprawniające i uzyskano złagodzenie dolegliwości bólowych kolan i bioder.

W karcie informacyjnej z leczenia rehabilitacyjnego rozpoznano wadliwie wygojone złamanie trzonów (...) i L2, przewlekły pourazowy zespół bólowy kręgosłupa piersiowo-lędźwiowego, depresję pourazową (informacja k. 109).

W okresie od dnia 28 lipca do dnia 20 sierpnia 2011 roku powódka przebywała na leczeniu sanatoryjnych w Przedsiębiorstwie (...) Sp. z o.o. (zaświadczenie k. 126).

W okresie od dnia 16 stycznia 2012 roku do dnia 27 stycznia 2012 roku powódka korzystała z zabiegów rehabilitacyjnych w Wojewódzkim Szpitalu (...) w C. (zaświadczenie k. 323).

W okresie od dnia 4 do 25 czerwca 2012 roku powódka przebywała w Oddziale (...) Instytutu (...) w L. gdzie zastosowano leczenie farmakologiczne i rehabilitację. W karcie informacyjnej z leczenia szpitalnego rozpoznano niewydolność bólową kręgosłupa po przebytym złamaniu trzony kręgu (...) i L2 leczonym operacyjnie oraz przebyte złamanie miednicy (karta informacyjna k. 267).

Według biegłego sądowego specjalisty z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej dr. n. med. A. G., w następstwie urazów doznanych

w wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku powódka doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu w łącznej wysokości 30%. Na skutek przebytego wypadku powódka doznała znacznego stopnia cierpień psychicznych i fizycznych

przez okres czterech miesięcy od wypadku, które w mniejszym nasileniu występują również obecnie. W ocenie stanu neurologicznego powódki biegły rozpoznał przebyty w dniu 18 czerwca 2008 roku uraz wielonarządowy a w szczególności uraz kręgosłupa piersiowo-lędźwiowego i głowy, pourazowy przewlekły zespół bólowy kręgosłupa piersiowego, pourazowy przewlekły zespół bólowy korzeniowy kręgosłupa lędźwiowego, pourazowe przewlekłe zaburzenia nerwicowe. Zdaniem biegłego, powódka od dnia wypadku i obecnie również okresowo wymaga leczenia farmakologicznego w tym przeciwbólowego oraz okresowego stosowania rehabilitacji i leczenia uzdrowiskowego, okresowych kontrolnych wizyt lekarskich. W związku z następstwami wypadku powódka może odczuwać bóle głowy i kręgosłupa. Powódka wymagała opieki drugiej osoby od dnia wypadku, również obecnie wymaga okresowej pomocy drugiej osoby przy wykonywaniu cięższych czynności takich jak sprzątanie, dzwiganie ciężkich przedmiotów. Na skutek wypadku zwiększyły się potrzeby powódki wynikające z jej stanu zdrowia w związku z okresowym zakupem leków przeciwbólowych i przeciwzapalnych, z kosztami dojazdu na zabiegi rehabilitacyjne oraz wizyty u lekarzy specjalistów. U powódki, w związku z przedmiotowym wypadkiem pojawiły się ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej, w szczególności pracy wymagającej długotrwałego przebywania w pozycjach wymuszonych, powodujących przeciążenia kręgosłupa. Powódka nie odzyska w pełni sprawności fizycznej jaką posiadają przed wypadkiem z dnia 18 czerwca 2008 roku. Następstwami przedmiotowego wypadku w przyszłości, w zakresie narządu ruchu może być przyspieszony rozwój zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa (opinia biegłego sądowego z zakresu neurologii i (...) medycznej k. 336-343).

Z opinii biegłego sądowego w zakresie ortopedii, traumatologii

i rehabilitacji medycznej lek. med. S. G. wynika, iż w wyniku wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku powódka doznała wielomiejscowych urazów ciała w postaci złamania kości miednicy, złamania dalszej nasady kości promieniowej kończyny górnej lewej, złamania trzonów kręgosłupa (...) oraz L2, rany tłuczonej okolicy ciemieniowej po stronie prawej oraz rany wargi górnej i brody, co spowodowało w zakresie stanu ortopedycznego trwałe uszczerbek na jej zdrowiu na poziomie łącznie 32%. Doznane przez powódkę cierpienia związane z wypadkiem i jego skutkami były znacznego stopnia

i trwały przez okres do pół roku. Obecnie uległy złagodzeniu ale ze zmiennym nasileniem występują do chwili obecnej. Powódka po przedmiotowym wypadku stała się osobą niepełnosprawną. Odczuwa dolegliwości i ograniczenia wynikające z odczuwanych przez nią bólów. Ciało powódki doznało trwałych zniekształceń i dysfunkcji. Powódka nadal wymaga okresowej rehabilitacji. Powódka nie wymaga specjalnego postępowania dietetycznego. W związku z wypadkiem zwiększyły się potrzeby powódki w zakresie stosowania leków, potrzebą pomocy ze strony innych osób oraz kosztami dojazdów na zabiegi rehabilitacyjne oraz wizyty kontrolne w specjalistycznych poradniach. Rokowanie na przyszłość – w ocenie biegłego – jest mało pomyślne ze względu na możliwy rozwój zmian pourazowych zwyrodnieniowych. Ponadto zaburzona na skutek wypadku statyka ciała powódki będzie warunkować powstanie bardziej nasilonych zmian przeciążeniowo- zwyrodnieniowych. Powódka nigdy nie odzyska stanu zdrowia sprzed wypadku (opinia biegłego sądowego z zakresu ortopedii, traumatologii i rehabilitacji medycznej k. 355-356v).

Z opinii biegłego sądowego specjalisty chirurgii plastycznej i chirurgii ogólnej M. K. (1), w związku z wypadkiem z dnia 18 czerwca 2008 roku, trwałymi śladami na ciele powódki są blizny skroni prawej, blizny wargi górnej i wargi dolnej oraz blizny czerwieni wargi górnej, a także blizna pleców. Biegły wskazał, iż nie ma żadnej możliwości doprowadzenia ciała powódki do stanu sprzed wypadku, czyli między innymi pozbawienia jej blizn pourazowych i pooperacyjnych. Biegły podkreślił, iż zaproponowane w opinii zabiegi naprawcze, mają służyć poprawie wyglądu powódki poprzez zmniejszenie widoczności obrażeń, których doznała w związku z wypadkiem

i mają służyć ewentualnemu poprawieniu samooceny powódki, a przez to ogólnemu jej samopoczuciu. Większość z tych zabiegów nie jest refundowana i musi zostać wykonana odpłatnie, łączny koszt leczenia wynosi około 9.000zł-11.500zł (opinia biegłego specjalisty chirurgii plastycznej i chirurgii ogólnej k. 483-488).

W opinii biegłej sądowej z zakresu stomatologii zachowawczej lekarza stomatologa M. K. (2), wskutek urazów doznanych w wyniku wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku powódka nie doznała trwałego uszczerbku na zdrowiu.

Na chwilę obecną, stan zębów powódki, które uległy urazowi należy obserwować gdyż mogą wystąpić jeszcze odległe skutki urazu. Powódka odczuwała i może jeszcze odczuwać dyskomfort okolicy zębów, po wypadku powódka miała utrudnione spożywanie pokarmów (opinia biegłej sądowej w zakresie stomatologii zachowawczej k. 505-506).

Z opinii biegłego sądowego psychiatry lek. M. H. wynika, iż następstwami wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku, którego uczestnikiem była powódka są objawy nerwicowe, które początkowo miały charakter przewlekłej reakcji adaptacyjnej depresyjnej, a aktualnie występują pod postacią zaburzeń lękowo-depresyjnych. Obecne objawy zaburzeń nie rokują szybkiej ani całkowitej remisji, mają charakter przewlekły i utrwalony. Od czasu wypadku i po podjęciu przez powódkę leczenia farmakologicznego lekami psychotropowymi oraz po zastosowaniu oddziaływań psychoterapeutycznych stan psychiczny powódki uległ poprawie, ale nadal w sytuacjach dla niej trudnych, niekorzystnych nasilają się objawy lękowo-depresyjne, bezsenność. Zaburzenia psychiczne obecne u powódki nie stwarzają istotnych ograniczeń w życiu zawodowym, natomiast stwarzają ograniczenia w życiu codziennym powódki w zakresie życia rodzinnego i osobistego. Powódka oprócz poczucia bycia osobą niepełnosprawną, ma uczucia lęku i niepokoju o swoją przyszłość, ma duże obawy przed podróżowaniem samochodem, jest mniej aktywna, czuje się zmęczona, osłabiona, mniej wydolna fizycznie, co wpływa negatywnie na jej nastrój oraz możliwość czerpania radości z życia. Jednocześnie ma poczucie utraty atrakcyjności w związku z uszkodzeniem i dysfunkcją ciała po doznanym wypadku, źle się czuje w kontaktach międzyludzkich. Wskazane jest dalsze leczenie farmakologiczne jak i oddziaływania psychoterapeutyczne (opinia biegłego sądowego z zakresu psychiatrii k. 517-542).

B. B. w piśmie z dnia 16 lipca 2009 roku, doręczonym pozwanemu w dniu 20 lipca 2009 roku dokonała zgłoszenia szkody ubezpieczycielowi. W piśmie tym zgłoszono żądanie wypłaty zadośćuczynienia w kwocie 140.000zł, odszkodowania w kwocie 5.145,20zł oraz renty w kwocie 400,00zł miesięcznie (pismo z dnia 16 lipca 2009 roku-akta szkody).

W ramach likwidacji szkody pozwany ubezpieczyciel decyzją z dnia 27 lipca 2009 roku przyznał powódce kwotę 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, decyzją z dnia 24 września 2009 roku przyznał powódce kwotę 30.000zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, decyzją z dnia 14 stycznia 2010 roku przyznał powódce kwotę 1652,92 zł i 1080 zł i 200 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, opieki i dojazdów, decyzją z dnia 18 lutego 2010 roku przyznał powódce kwotę 42,30 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia, decyzją z dnia 13 października 2010 roku przyznał powódce kwotę 5254,13 zł tytułem zwrotu utraconych zarobków i kosztów leczenia oraz kwotę 15.000 zł tytułem zadośćuczynienia, decyzją z dnia 21 lipca 2010 roku przyznał powódce kwotę 1034,56 zł tytułem zwrotu kosztów leczenia i decyzją z dnia 6 października 2010 roku kwotę 2520 zł tytułem renty (420 zł x 6). Łącznie, tytułem zadośćuczynienia powódka otrzymała kwotę 65.000,00zł (decyzje – akta szkody).

B. B. (obecnie lat 43) w chwili wypadku miała 38 lat. Była osobą zdrową, sprawną. Była rozwódką, samotnie wychowywała 12 – letniego wówczas syna. Przed wypadkiem powódka była zatrudniona w (...) Spółce Akcyjnej w W. na stanowisku starszego odprawiacza pociągów. Pracowała w systemie zmianowym, otrzymywała dodatki z tytułu pracy

w niedzielę i święta oraz dodatek za pracę w porze nocnej. Na skutek wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku wystąpił u niej rozstrój zdrowia powodujący ograniczenia jej dotychczasowego sposobu życia, do dnia dzisiejszego powódka odczuwa skutki wypadku. Odczuwa dolegliwości bólowe związane z urazami kręgosłupa i głowy. Po wypadku powódka stała się osobą zamkniętą w sobie, małomówną, nerwową, unikała kontaktu z ludźmi, do chwili obecnej występują u niej zaburzenia lękowo-depresyjne. Po wypadku powódka powróciła do pracy, jest zatrudniona na tym samym stanowisku ale w systemie jednozmianowym, nie otrzymuje dodatku za pracę w niedziele i święta oraz w porze nocnej

(zeznania M. K. (3) k. 115v-116v, zeznania M. G. k. 117-117v, zeznania W. T. k. 116v-117, zeznania powódki k. 69v-71v, k. 446v i k. 575).

Orzeczeniem (...) Zespołu (...)

o Niepełnosprawności w C. z dnia 30 kwietnia 2009 roku, powódka została zaliczona do osób niepełnosprawnych w stopniu umiarkowanym

(orzeczenie k. 41). Z zaświadczeń wystawionych przez pracodawcę powódki wynika:

1. zaświadczenie z dnia 28 października 2011 roku (k. 239), że średnie wynagrodzenie za pracę za ostatnie trzy miesiące w systemie jednozmianowym wynosi 2 481,99 zł. brutto (netto 1 800,96 zł.) natomiast w systemie zmianowym wynosi 2 818,60 zł brutto (netto 2035,27 zł.),

2. zaświadczenie z dnia 16 listopada 2012 roku (k. 434). że średnie wynagrodzenie za prace w okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 października 2012 roku w systemie jednozmianowym wynosi 2 240,96. brutto (netto 1 627,69 zł.) natomiast w systemie zmianowym wynosi 3 029,71 zł brutto (netto 2 177,05 zł.),

3. zaświadczenie z dnia 20 sierpnia 2013 roku (k. 570), że średnie wynagrodzenie za prace w okresie od 1 maja 2013 roku do 31 lipca 2013 roku w systemie jednozmianowym wynosi 2 753,65 zł. brutto (netto 1 984,75 zł.) natomiast w systemie zmianowym wynosi 3 198,20 zł brutto (netto 2 294,92 zł.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

W niniejszej sprawie pozwany nie kwestionuje swej odpowiedzialności za skutki wypadku jakiemu uległa powódka. Sporny natomiast był zakres skutków, jakie doznała powódka B. B. oraz wysokość należnych jej z tego tytułu świadczeń.

Ustalając zakres obrażeń jakich doznała powódka w wyniku opisanego powyższej wypadku, jak też aktualnie odczuwanych przez nią dolegliwości zdrowotnych, Sąd oparł się na dokumentacji medycznej zgromadzonej w aktach sprawy oraz opiniach biegłych lekarzy. Dowody te są ze sobą zbieżne i zgodne.

Należy zauważyć, że w sprawie zasięgnięto opinii pięciu biegłych sądowych (ortopedy, neurologa, chirurga plastyka, stomatologa oraz psychiatry). W ramach kontroli merytorycznej i formalnej opinii biegłych, nie dopatrywał się Sąd nieprawidłowości pozwalających na odebranie złożonym opiniom przymiotu pełnowartościowego źródła dowodowego. Biegli wskazali bowiem wszelkie przesłanki przyjętego rozumowania, przedstawili także jego tok. Wnioski płynące z opinii przedstawione są klarownie i logicznie wynikają z przyjętych podstaw. Sąd nie dopatrywał się błędów logicznych, niezgodności z życiowym doświadczeniem bądź też niespójności z pozostałym materiałem dowodowym. W tych warunkach opinie biegłych posłużyły za pełnowartościową podstawę dokonanych ustaleń faktycznych.

Sąd uwzględnił także zeznania powódki oraz świadka M. K. (4), M. G. i W. T. w zakresie rodzaju, długotrwałości, intensywności cierpienia powódki oraz zmiany trybu jej życia spowodowanej wypadkiem, gdyż są zgodne z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie.

Prawdziwość zgromadzonych w sprawie dokumentów urzędowych i prywatnych nie była przedmiotem zarzutów stron, a także nie wzbudziła wątpliwości Sądu.

Mając powyższy stan faktyczny za podstawę Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie w części.

W niniejszej sprawie powódka B. B. domagała się od pozwanego przyznania zadośćuczynienia z powodu cierpienia spowodowanych następstwami wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku oraz renty miesięcznej z tytułu zwiększonych potrzeb oraz częściowej utraty zdolności do pracy i zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość. Ponadto wniosła o ustalenie, że pozwany ponosi odpowiedzialność za dalsze, mogące wystąpić

w przyszłości następstwa obrażeń jakich doznała w przedmiotowym wypadku.

Kwestia odpowiedzialności pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. wobec powódki za skutki wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku, była co do zasady bezsporna.

Bezsporne między stronami były też okoliczności dotyczące hospitalizacji i leczenia powódki, którym była poddana po wypadku, jak również fakt i okoliczności związane z wypadkiem. Sporny natomiast jest rozmiar cierpień i krzywd, jakich doznała powódka na skutek wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku, a w związku z tym rodzaj i wysokość należnych jej z tego tytułu świadczeń.

Wyrazem tego było stanowisko pozwanego zawarte w odpowiedzi na pozew oraz w piśmie procesowym będącym odpowiedzią na pismo procesowe strony powodowej zawierające rozszerzenie powództwa, sprowadzające się do zakwestionowania dalszych roszczeń powódki, poza wypłaconym już przed wniesieniem pozwu zadośćuczynieniem w wysokości 65.000,00 zł, oraz w całości odnośnie renty.

Na wstępie wskazać należy, iż powódka B. B. w chwili zdarzenia podróżowała autobusem relacji C.-D. jako pasażer. Kierowca przedmiotowego autobusu w wyniku przedmiotowego wypadku poniósł śmierć na miejscu. Podstawę odpowiedzialności pozwanego zakładu ubezpieczeń stanowi art. 805 § 1 k.c. w zw. z art. 822 § 1, 2, 4 k.c. i art. 444 § 1 k.c. oraz art. 445 § 1 k.c. oraz art. 9, 9a i 12 ustawy z dnia 22.05.2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz.U. 2003/124/1152 ze zm.). Dodatkowo należy wskazać, że bezspornym jest w sprawie, że sprawca wypadku działał nieumyślnie i nie zachodzi wyłączenie odpowiedzialności, o którym mowa w art. 827 § 1 k.c. Porządkowo należy zaznaczyć, że bezpośrednia odpowiedzialność ubezpieczającego za szkodę wynika z art. 436 § 1 k.c. w zw. z art. 435 § 1 k.c. i oparta jest na zasadzie ryzyka.

W niniejszej sprawie zarówno sama zasada pełnej odpowiedzialności sprawcy wypadku, jak też zastępczej odpowiedzialności ubezpieczyciela oraz fakt braku jakichkolwiek przyczyn egzoneracyjnych nie były sporne.

W związku z powyższym na stronie powodowej ciążył obowiązek wykazania wyłącznie rozmiaru zgłoszonej szkody na osobie.

Roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia.

Zgodnie z dyspozycją art. 445 §1 k.c., w wypadku uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, Sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Podnosi się przy tym, że zadośćuczynienie ma walor kompensacyjny, chociaż krzywda określana też jako szkoda niemajątkowa, polegająca na cierpieniach fizycznych i psychicznych, ma charakter niewymierny i nie może być w pełni pokryta świadczeniem pieniężnym. Dlatego do kompetencji Sądu należy przyznanie pokrzywdzonemu odpowiedniej sumy, która złagodzi ujemne doznania i uczucia związane z wyrządzoną szkodą. Określenie wysokości tej sumy powinno następować przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności występujących w indywidualnym przypadku, w związku z konkretną osobą poszkodowanego i sytuacją życiową w jakiej się znalazł (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 roku, sygn. akt I CSK 384/07 Lex nr 351186, z dnia 22 czerwca 2005 roku, sygn. akt III CK 392/04 Lex nr 177203, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 maja 2008 roku, sygn. akt II CSK 78/08 LEX nr 420389).

Dodatkowo należy wskazać, że przy ocenie rozmiaru krzywdy pomocnym dowodem w sprawie były opinie lekarzy posiadających wiadomości specjalne.

S. sądu przy ustalaniu sumy zadośćuczynienia – większa niż przy odszkodowaniu sensu stricto – musi mimo wszystko opierać się na sprawdzalnych, obiektywnych kryteriach, do których zalicza się w judykaturze rodzaj, intensywność, czas trwania cierpień, rokowania co do stanu poszkodowanego na przyszłość, trwałość następstw urazu skutkujących cierpieniami, nieodwracalność następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwo, oszpeccenie), rodzaj wykonywanej pracy, szanse na przyszłość, poczucie nieprzydatności społecznej oraz inne czynniki podobnej natury, wiek, płeć, dotychczasowe perspektywy życiowe, poczucie bezradności, zmiany w stosunkach rodzinnych i towarzyskich (por. uchwała pełnego składu Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 1973 roku, sygn. akt III CZP 37/ 73 OSNCP 1974/9/145, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 2006 roku, sygn. akt IV CSK 80/05 OSNC 2006/10/177, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2007 roku, sygn. akt V CSK 245/07, LEX 369691, A.Szpunar op.cit. str. 194-195). Judykatura konsekwentnie przestrzega zarazem zasady, że zadośćuczynienie nie może być symboliczne, ale nie może też prowadzić do bogacenia się poszkodowanego (vide orzecznictwo przywołane w przypisie nr 108 na str. 78 w J.Panowicz-Lipska „Majątkowa ochrona dóbr osobistych” Wyd.Praw. W-wa 1975, analogicznie SO w Lublinie w wyroku z dnia 19.12.2002 r. w sprawie II Ca 617/02).

Suma pieniężna przyznawana tytułem zadośćuczynienia, mająca odpowiadać rozmiarowi krzywdy ustalonemu w opisany powyżej sposób, nie usuwa de facto, co wskazano wcześniej, szkody niemajątkowej. W doktrynie prawa cywilnego podkreśla się, że zadośćuczynienie ma charakter kompensacyjny, a nie karny i winno dostarczać poszkodowanemu realnej wartości ekonomicznej tak, by poszkodowany „mógł za jej pomocą zatrzeć, lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną”, przy jednoczesnym utrzymaniu w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 24 lutego 2012 roku, sygn. akt I ACa 84/12, LEX 1124827, tak też uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z 08.12.1973 III CZP 37/73 OSNC 1974. p.145; identycznie A.Szpunar op.cit. str. 181, 183-185).

Sumując, zadośćuczynienie pieniężne powinno stanowić rekompensatę za całą doznaną krzywdę i być utrzymane w rozsądnych granicach.

Dodatkowo, w judykaturze i doktrynie podkreśla się, że przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, które ze swej istoty ma jednorazowo rekompensować całą krzywdę (a więc również skutki przyszłe), ustalone trwałe skutki zdarzenia (jak w niniejszej sprawie) powinny być szczególnie wnikliwie uwzględniane tak, by te „przyszłe” elementy krzywdy zostały „z góry” zrekompensowane w przyznanym już zadośćuczynieniu (por. wyrok S.Apel. w Lublinie z dnia 29.05.2007 r. I ACa 270/07 oraz G. Bieniek w: „Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga trzecia. Zobowiązania”, Wyd. Praw. W-wa 1996, Tom I, str. 368).

Ustalając, zatem obecnie wysokość zadośćuczynienia Sąd musiał określić je na poziomie, który pozwoliłby u powódki „zatrzeć, lub co najmniej złagodzić odczucie krzywdy i odzyskać równowagę psychiczną” nie tylko wobec odczuwanych dotychczas, od ponad 5 lat, cierpień psychicznych i fizycznych (w tym zwłaszcza kilkakrotne pobyty w szpitalu, w tym celem leczenia rehabilitacyjnego, zabieg operacyjny, blizny u młodej kobiety na twarzy i plecach), lecz wywołałby „z góry” analogiczny efekt, w odniesieniu do ustalonych jednoznacznie w sprawie skutków, mających dotyczyć powódkę do końca jej życia. W ocenie Sądu, już tylko ten element oceny rozmiaru krzywdy nakazywał przyjąć, że łączne zadośćuczynienie (tj. biorąc pod uwagę kwotę 65.000,00zł wypłaconą przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego) w kwocie 150.000,00 zł nie jest wygórowane, w realiach sprawy.

Skutki urazów doznanych przez B. B. w wyniku wypadku

z dnia 18 czerwca 2008 roku są odczuwalne do chwili obecnej. W wyniku wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku powódka doznała wielomiejscowych urazów ciała w postaci złamania kości miednicy, złamania dalszej nasady kości promieniowej kończyny górnej lewej, złamania trzonów kręgosłupa (...) oraz L2, rany tłuczonej okolicy ciemieniowej po stronie prawej oraz rany wargi górnej i brody. Powódka od dnia wypadku i obecnie również okresowo wymaga leczenia farmakologicznego w tym przeciwbólowego oraz okresowego stosowania rehabilitacji i leczenia uzdrowiskowego, okresowych kontrolnych wizyt lekarskich. W związku z następstwami wypadku powódka może odczuwać bóle głowy i kręgosłupa. U powódki, w związku z przedmiotowym wypadkiem pojawiły się ograniczenia w wykonywaniu pracy zarobkowej, w szczególności pracy wymagającej długotrwałego przebywania w pozycjach

wymuszonych, powodujących przeciążenia kręgosłupa. Następstwami przedmiotowego wypadku w przyszłości, w zakresie narządu ruchu może być przyspieszony rozwój zmian zwyrodnieniowych kręgosłupa. Doznane przez powódkę cierpienia związane z wypadkiem i jego skutkami były znacznego stopnia i trwały przez okres do pół roku. Obecnie uległy złagodzeniu ale ze zmiennym nasileniem występują do chwili obecnej. Powódka po przedmiotowym wypadku stała się osobą niepełnosprawną. Odczuwa dolegliwości i ograniczenia wynikające z odczuwanych przez nią bólów. Ciało powódki doznało trwałych zniekształceń i dysfunkcji. Ponadto zaburzona na skutek wypadku statyka ciała powódki będzie warunkować powstanie bardziej nasilonych zmian przeciążeniowo- zwyrodnieniowych. Ponadto w związku z wypadkiem z dnia 18 czerwca 2008 roku, trwałymi śladami na ciele powódki są blizny skroni prawej, blizny wargi górnej i wargi dolnej oraz blizny czerwieni wargi górnej, a także blizna pleców. Nie ma żadnej możliwości doprowadzenia ciała powódki do stanu sprzed wypadku, czyli pozbawienia jej blizn pourazowych i pooperacyjnych. Zabiegi naprawcze, mogą ewentualnie służyć poprawie wyglądu powódki poprzez zmniejszenie widoczności obrażeń, których doznała w związku z wypadkiem i mają służyć ewentualnemu poprawieniu samooceny powódki, a przez to ogólnemu jej samopoczuciu. Ponadto wskutek urazów doznanych w wyniku wypadku powódka odczuwała i może jeszcze odczuwać dyskomfort okolicy zębów, po wypadku powódka miała utrudnione spożywanie pokarmów. Nadto następstwami wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku, którego uczestnikiem była powódka są objawy nerwicowe, które początkowo miały charakter przewlekłej reakcji adaptacyjnej depresyjnej, a aktualnie występują pod postacią zaburzeń lękowo-depresyjnych. Obecne objawy zaburzeń nie rokują szybkiej ani całkowitej remisji, mają charakter przewlekły i utrwalony. Od czasu wypadku i po podjęciu przez powódkę leczenia farmakologicznego lekami psychotropowymi oraz po zastosowaniu oddziaływań psychoterapeutycznych stan psychiczny powódki uległ poprawie, ale nadal w sytuacjach dla niej trudnych, niekorzystnych nasilają się objawy lękowo-depresyjne, bezsenność. Zaburzenia psychiczne obecne u powódki nie stwarzają istotnych ograniczeń w życiu zawodowym, natomiast stwarzają ograniczenia w życiu codziennym powódki w zakresie życia rodzinnego i osobistego. Powódka oprócz poczucia bycia osobą niepełnosprawną, ma uczucia lęku i niepokoju o swoją przyszłość, ma duże obawy przed podróżowaniem samochodem, jest mniej aktywna, czuje się zmęczona, osłabiona, mniej wydolna fizycznie, co wpływa negatywnie na jej nastrój oraz możliwość czerpania radości z życia. Jednocześnie ma poczucie utraty atrakcyjności w związku z uszkodzeniem i dysfunkcją ciała po doznanych wypadku, źle się czuje w kontaktach międzyludzkich. Wskazane jest dalsze leczenie farmakologiczne jak i oddziaływania psychoterapeutyczne.

Na skutek doznania powyższych obrażeń powódka nie ma szansy na powrót zdrowia sprzed wypadku. Powódka wymaga stałej obserwacji w poradniach specjalistycznych. W związku z powyższym należy stwierdzić, że życie powódki w wyniku wypadku zmieniło się, przy czym nie ma szans na powrót do stanu zdrowia sprzed wypadku.

Sąd miał na uwadze również wiek powódki, jej widoki na przyszłość porównane przy uwzględnieniu urazu z dnia 18 czerwca 2008 roku i przy hipotetycznym braku przedmiotowego zdarzenia.

B. B. uległa wypadkowi w wieku 38 lat, a więc jako osoba młoda, zdrowa, sprawna fizycznie, w żaden sposób nie ograniczana

w czynnościach życiowych. Fakt ten Sąd poczytał za okoliczność wpływającą na znaczące podwyższenie zadośćuczynienia, ponad kwotę świadczenia zaproponowaną przez pozwane towarzystwo ubezpieczeń, gdyż trwałe, nieodwracalne skutki wypadku będzie musiała ona znosić potencjalnie przez dalsze kilkadziesiąt lat swojego życia. Nie ulega także wątpliwości, że powódka wskutek wypadku, przez kilka miesięcy, została w znacznym stopniu ograniczona w możliwości właściwego zaangażowania się w życie zawodowe i rodzinne, zwłaszcza biorąc pod uwagę fakt, iż jest matką samotnie wychowującą syna, który w dacie wypadku miał 12 lat.

Na ustalenie wysokości zadośćuczynienia miał wpływ także fakt, że samo zdarzenie i jego skutki nie zniweczyły możliwości powrotu powódki do dotychczasowego życia rodzinnego i zawodowego, po okresie podstawowej rekonwalescencji, nie wywołało zatem poczucia całkowitej nieprzydatności społecznej i zależności od innych osób. Okoliczności te z kolei wskazywały na niezasadność żądania powódki w wysokości zgłoszonej w pozwie.

Reasumując należy wskazać, że w wyniku wypadku komunikacyjnego

z dnia 18 czerwca 2008 roku B. B. doznała szkody niemajątkowej co skutkuje uwzględnieniem – co do zasady - żądania o zasądzenie zadośćuczynienia. Mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy należy uznać, że adekwatną łączną kwotą zadośćuczynienia za doznaną przez powódkę krzywdę jest kwota 150.000,00 zł. Dalej idące roszczenie, jako wygórowane należało uznać za niezasadne i podlegające oddaleniu.

W związku z faktem, iż pozwane towarzystwo ubezpieczeń wypłaciło powódce kwotę 65.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia, Sąd w pkt I wyroku, na podstawie wskazanych przepisów zasądził od pozwanego na rzecz B. B. kwotę 85.000,00 zł.

Na podstawie art.481 § 1 i 2 k.c. Sąd zasądził odsetki ustawowe od zasądzonego powyżej roszczenia zgodnie z żądaniem, tj. od kwoty 85.000,00zł od dnia 3 września 2013 roku do dnia zapłaty tj. od dnia następnego po wydaniu wyroku w sprawie niniejszej. Zasądzając powyższą kwotę Sąd miał na uwadze okoliczności zachodzące również w toku niniejszego procesu. Zatem zasadne jest w ocenie sądu, zasądzenie odsetek ustawowych od dnia następnego po dniu wydania wyroku z uwzględnieniem wszystkich okoliczności mających wpływ na ustalenie sumy odpowiedniej w rozumieniu art. 445 § 1 kc.

W pozostałej części żądania co do kwoty zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami Sąd powództwo oddalił.

Odnosząc się natomiast do żądania powódki w zakresie zasądzenia renty z racji zwiększonych potrzeb w kwocie po 411,15 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku i w kwocie po 505,00 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 stycznia 2012 roku oraz w zakresie zasądzenia renty z racji częściowej utraty zdolności do pracy i zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość w kwocie po 884,31 zł miesięcznie począwszy od dnia 13 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku i w kwocie po 1.091,85 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 grudnia 2012 roku, to zważyć należy, co następuje.

Zgodnie z dyspozycją zawartą w art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość może żądać od zobowiązanego odpowiedniej renty. Przepis ten wskazuje podstawy zasądzenia renty. Każda z powyższych okoliczności – utrata zdolności do pracy zawodowej, zwiększenie potrzeb, zmniejszenie się widoków powodzenia na przyszłość stanowi samodzielną podstawę roszczenia o rentę. Zwiększenie się potrzeb uprawnionego stanowi szkodę przyszłą, wyrażającą się w stale powtarzających się wydatkach na ich zaspokojenie m.in. zakupu, leków, kosztów rehabilitacji czy kosztów dojazdów na zabiegi.

Zważyć należy, iż niniejsze postępowanie dowodowe, a w szczególności uznane opinie biegłych sądowych wykazało, iż po wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku uległy zwiększeniu wydatki powódki w zakresie doraźnego - w stanach zaostrzenia dolegliwości bólowych – zakupu leków przeciwwzapalnych i przeciwbólowych, których koszt zakupu wynosi około 70 – 80 zł kwartalnie (tj. średnio 25,00zł miesięcznie), okresowego leczenia rehabilitacyjnego i zabiegów fizjoterapeutycznych, jednakże zabiegi te mogą być wykonywane bezpłatnie w ramach ubezpieczenia zdrowotnego. W przypadku dłuższego oczekiwania na zabiegi rehabilitacyjne, powódka - zdaniem biegłego ortopedy - winna je wykonać odpłatnie. Koszt ich wykonania – w zakresie wymaganym dla powódki – zamyka się kwotą 860,00 zł rocznie (co daje kwotę 71,66 zł miesięcznie). Powódka wymaga też okresowych kontrolnych wizyt lekarskich, które zdaniem biegłych są refundowane w ramach ubezpieczenia społecznego w Narodowym Funduszu Zdrowia. Postępowanie dowodowe wykazało też (opinia biegłego psychiatry), iż powódka w dalszym ciągu wymaga leczenia psychiatrycznego, zaś z dołączonych przez powódkę rachunków wynika, iż powódka ponosi każdorazowo koszt wizyty prywatnej u lekarza psychiatry w wysokości 70,00 zł. Przyjmując, iż średnio powódka odbywa taką wizytę dwa razy do roku, daje to kwotę 140,00 zł rocznie (tj. 11,66 zł miesięcznie). Odnosząc się do kosztów dojazdów jakie ponosi powódka w związku z dojazdami na zabiegi rehabilitacyjne i kontrolne wizyty lekarskie, to zważyć należy, iż drogę na zabiegi rehabilitacyjne powódka przemierza 20 razy przy czym średnia cena biletu wynosi 4,00zł, zatem koszt dojazdów na zabiegi rehabilitacyjne obciąża budżet powódki o około 80,00 zł rocznie. Stosownie do przepisu art. 322 kpc, jeżeli w sprawie o naprawienie szkody Sąd uzna, iż ściśle udowodnienie wysokości jest niemożliwe lub nader utrudnione, może w wyroku zasądzić

odpowiednią sumę według swej oceny, opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. Kierując się powyższym przepisem, Sąd przyjął, iż koszt dojazdów na zabiegi rehabilitacyjne i wizyty kontrolne u lekarzy specjalistów wynosi około 100,00 zł rocznie (co daje kwotę 8,33 zł miesięcznie). W innym zakresie potrzeby powódki w związku z urazami doznanymi w wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku nie uległy zwiększeniu. Przyjmując zatem średni miesięczny koszt zakupu leków, leczenia rehabilitacyjnego, wizyty u psychiatry oraz dojazdów na zabiegi rehabilitacyjne i wizyty lekarskie kontrolne daje to kwotę 116,66 zł miesięcznie (25zł+71,66zł+8,33zł+11,67zł) w zaokrągleniu kwotę 120 zł.

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki B. B. kwotę 120 zł miesięcznie tytułem renty z racji zwiększonych potrzeb płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności każdej z rat, poczynwszy od dnia 1 stycznia 2012 roku (punkt III wyroku). Jednocześnie w punkcie II wyroku Sąd zasądził o pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. kwotę 1.015,20zł tytułem skapitalizowanej renty z racji zwiększonych potrzeb za okres od dnia 1 lipca 2010 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku (punkt II wyroku). Niniejsze postępowanie dowodowe wykazało bowiem, iż w powyższym okresie powódka poniosła koszty leczenia w kwocie 56,40zł miesięcznie (k. 106-108 i k. 226-229). Zatem, biorąc pod uwagę okres żądania, daje to łącznie kwotę 1.015,20 zł (56,40 zł x 18 miesięcy). W pozostałym zakresie powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu.

Odnosząc się natomiast do żądania powódki w zakresie zasądzenia renty z tytułu częściowej utraty zdolności do pracy oraz zmniejszenia widoków powodzenia na przyszłość w kwocie 884,31 zł miesięcznie od dnia 13 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku i w kwocie 1.091,85 zł miesięcznie poczynwszy od dnia 1 grudnia 2012 roku, to zważyć należy, co następuje.

Zgodnie z powołanym wyżej przepisem art. 444 § 2 k.c., jeżeli poszkodowany utracił całkowicie lub częściowo zdolność do pracy zarobkowej albo jeżeli zwiększyły się jego potrzeby lub zmniejszyły widoki powodzenia na przyszłość może żądać od zobowiązanego odpowiedniej renty.

Postępowanie dowodowe w niniejszej sprawie, a szczególności opinie biegłych sądowych niezbiecie wskazują, iż po wypadku z dnia 18 czerwca 2008 roku powódka istotnie utraciła częściowo zdolność do pracy zarobkowej w szczególności w zakresie wykonywania pracy wymagającej dźwigania i podnoszenia, przesuwania cięższych przedmiotów, wymuszającej długotrwałe znajdowanie się w jednej pozycji. Jak wynika z przedstawionych zaświadczeń od pracodawcy powódki, od czasu wypadku powódka jest zatrudniona w systemie jednozmianowym (wcześniej wielozmianowym) i w związku z tym nie osiąga takich dochodów, jak przed wypadkiem, jej dochody uległy zmniejszeniu (zaświadczenie k. 239, k. 434, k. 570). I tak z zaświadczenia pracodawcy powódki znajdującego się na k. 239 wynika, iż w żądanym okresie od dnia 13 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku powódka osiągnęła dochód niższy o 234,31 zł netto miesięcznie, w okresie od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku niższy o 549,36 zł netto miesięcznie (k. 434), zaś od dnia 1 maja 2013 roku powódka osiąga dochód niższy o 310,17zł netto miesięcznie (k. 570). W związku z powyższym, w punkcie IV wyroku Sąd zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz powódki B. B. tytułem skapitalizowanej renty z racji częściowej utraty zdolności do pracy kwotę 6.224,82 zł za okres od dnia 13 października 2009 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku i kwotę 8.789,76 zł za okres od dnia 1 stycznia 2012 roku do dnia 30 kwietnia 2013 roku, zaś w punkcie V wyroku kwotę 320 zł.- zaokrąglając kwotę 317,10 zł. tytułem renty z racji częściowej utraty zdolności do pracy, płatnej do dnia 5-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie uchybienia terminowi płatności każdej z rat, poczynwszy od dnia 1 maja 2013 roku.

Dowody przeprowadzone w sprawie, w postaci opinii biegłych, jednoznacznie wskazały, że uszczerbki doznane przez powódkę mają charakter trwały, jednak z możliwością pogłębienia się zmian, Tym samym, powódka udowodnienia zasadności powództwa opartego na treści art. 189 k.p.c.

W pozostałej części powództwo jako nieudowodnione podlegało oddaleniu. Powódka nie udowodniła w niniejszym postępowaniu aby nie mogła zrealizować - na co wskazywała - swoich zamierzeń zawodowych, co przekładałoby się na osiąganie przez nią wyższych dochodów, nie udowodniła także wysokości zmniejszenia dochodów (dokładnej kwoty)

w okresie kiedy – jak twierdziła – przebywała na zwolnieniach lekarskich oraz czy zwolnienia te miały związek z urazami doznanymi w przedmiotowym wypadku. W każdym bądź razie w aktach sprawy brak takich dowodów.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu oparto na treści art. 98k.p.c.,

Na koszty poniesione przez powódkę składa się wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika w osobie w osobie radcy prawnego w kwocie 3600,00zł – ustalone na podstawie § 6 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. (Dz.U. 2002/163/1349 ze zm.), opłata skarbową za pełnomocnictwo w kwocie 17,00 zł- ustalona na podstawie ustawy z dnia 16 listopada 2006 roku o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2006 roku, Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.) (k. 61) oraz kwota 30,00zł (k. 293).

W związku z powyższym, Sąd w punkcie VIII wyroku zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3 617 zł. tytułem zwrotu części kosztów procesu. Przy czym wysokość wynagrodzenia pełnomocnika powódki wyliczył stosownie do wysokości wartość przedmiotu sporu w części uwzględniającej powództwo (wartość przedmiotu sporu w części uwzględnionej wynosi 106 312 zł.)

W toku procesu część kosztów została pokryta tymczasowo ze środków Skarbu Państwa, w łącznej wysokości 4 520,62 z tytułu wydatków związanych z opiniami biegłych oraz kwota 5 316 zł. tytułem nieuiszczonej opłaty od pozwu w części uwzględniającej powództwa. W myśl art. 113 ust. 1 u.k.s.c. pozwanego obciążą obowiązek zwrotu tej kwoty albowiem co do zasady przegrał proces

Z tych względów, i na podstawie powołanych przepisów orzeczono, jak w wyroku.